

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING

1954

Jaar	Melkveehouders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet/eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg
1939		1.566	3.520 / 3,24	6,20	5.512	121 / 69 / 52	108 / 50 / 56		
1953		1.505	3.880 / 3,71	24,00	5.830	159 / 78 / 86	83 / 29 / 53		
1954		1.548	3.870 / 3,72	25,51	5.863	163 / 64 / 92	82 / 32 / 52		
1955		1.510	3.850 / 3,75	25,59	5.725	173 / 67 / 89	74 / 33 / 45		

1) productie / consumptie / export mln. kg.

Het jaar 1954 was gekenmerkt door ongunstige weersomstandigheden waardoor de oogst zich aanvankelijk slecht liet aanzien. De tarwe en suikerbieten hadden een lagere opbrengst, de rogge, haver, gerst, groenten en fabrieksaardappelen vielen echter zeer mee.

De veehouderij had in 1954 opnieuw hogere opbrengsten; de rundveestapel, die in 1951 en 1952 was ingekrompen, breidde zich in 1954 opnieuw uit.

1954			
1954-01-22	LC	Gegevens 1953	Nederlandse boeren produceerden zes miljard kilo melk
1954-01-28	LC		Melk heeft niet alleen vet als waardevol bestanddeel – ook productie en eiwit
1954-02-23	LC		Acht landen bespreken landhouwoverschotten
1954-05-08	PenM		Oprichting <i>Landbouwschap</i> – sinds 24 April 1954
1954-08-21	FK		Vetgehalte drinkmelk is kwestie van overleg
1954-11-12	DBW		NIZO: Productie verse boter ook 's winters mogelijk
1954-12-04	PZC		Zuivelfonds-IV strooit met surprises
1954-12-30	ZZNB	Melkprijs voor 1955	Garantieprijs gem. 22,0 / 23,7 ct. bij 3,7 % vet

1954

Leeuwarder Courant 1954-01-22

Nederlandse boeren produceerden in 1953 zes miljard kilo melk

De melkaanvoer bij de zuivelfabrieken en standaardisatiebedrijven was in 1953 5.6 pct. hoger dan in 1952, aldus blijkt uit voorlopige cijfers, die het Officieel Orgaan van de F.N.Z. publiceert. De aanvoer steeg het vorige jaar van ruim 4.585.000 ton tot ruim 4.840.000 ton. Ook het vetgehalte nam weer toe en steeg van 3,645 pct, tot 3,663 pct., zodat de totale vetproductie 6.1 pct. hoger was en de hoeveelheid toenam van 167.113 ton tot 177.292 ton. Behalve genoemde aanvoer is nog ongeveer een miljoen ton melk op de boerderijen achtergebleven. De totale melkproductie naderde dus het vorige jaar de zes miljoen ton (zes miljard kilo).

De hoeveelheid melk, die in consumptie kwam, was nagenoeg gelijk aan het voorgaande jaar en bedroeg iets meer dan anderhalf miljoen ton. Met de room (8.100 ton), de onder- en de karnemelk nam de consumptiesector daardoor in totaal 1.778.000 ton melk af (v.j. 1.762.000 ton).

De boterproductie steeg met 13.3 pct. van 73.000 ton tot 83.000 ton. De productie van volle melkpoeder daalde aanmerkelijk en die van magere melkpoeder steeg.

De productie van fabriekskaas steeg met 12.6 pct, tot 140.500 ton (v. j. 125.000 ton). Van volvette kaas nam de productie met 18.8 pct. toe tot 86.300 ton en van veertig plus met 7.4 pct. tot 53.000 ton. Er werd 54.000 ton melkpoeder gemaakt, wat 9.2 pct. meer is. Gecondenseerde melk zakte iets. De daling bedroeg bij volle gecondenseerde melk met suiker 4 pct. bij een productie van 115.000 ton. De totale condensproductie daalde met 3.3 pct. tot 219.000 ton.

35.000 ton boter kon niet door de handel geplaatst worden en vond via bet I.V.Z. tegen iets lagere dan de marktprijzen zijn weg naar de consument. Bij het IVZ., werd voorts nog 17.000 ton melkpoeder ingeleverd en 3000 ton kaas. Deze kaas heeft vrijwel geheel een bestemming gekregen, terwijl de poeder gedeeltelijk (gedenatureerd) wordt verkocht voor verwerking in veevoeder.

Het Officieel Orgaan wijst er op, dat de verliezen op de ingeleverde producten gedragen worden door het *Zuivelfonds*, dat uitsluitend boerengeld bevat Het risico van de door de handel ingeleverde producten wordt geheel gedragen door de veehouders zelf. Het blad meent hierop te moeten wijzen, omdat er misvattingen bestaan. De veronderstelling, dat de producten, die door bet I.V.Z. worden overgenomen, voor rekening van de regering worden verkocht, zoals dat in Amerika het geval is, is onjuist. Tot nu toe heeft het zuivelbedrijf zich kunnen behelpen zonder dat daaraan een cent regeringsgeld bij te pas kwam.

Melk heeft niet alleen vet als waardevol bestanddeel

Melkproductie per koe blijft op zelfde peil in ons land

(Van onze landbouwkundig medewerker)

Evenals in ons land het geval is, wordt ook door de Deense veehouders systematisch gestreefd naar verhoging van het vetgehalte van de melk. En het succes der Deense boeren is in dit opzicht niet minder dan dat van hun Nederlandse collega's.

Door elkaar genomen is de Deense melk zelfs nog vetter dan de onze. Want gemiddeld is men daar al boven de vier procent ! Volgens het voorlopig overzicht van de bedrijfsresultaten van de Deense zuivelfabrieken over het boekjaar 1952-'53 bedroeg het gemiddelde vetgehalte van de ontvangen melk namelijk 4,04 pct. tegen 4,02 pct. in 1951-'52. Het Nederlandse gemiddelde - circa 3,70 pct. - ligt nogal wat lager. Dit is voornamelijk het gevolg van het feit, dat men hier in verscheidene provincies pas sinds een aantal jaren doelbewust op hoog vetgehalte is gaan fokken.

Doordat de belangstelling voor de melkcontrôle bij de Nederlandse boeren voortdurend toeneemt en eveneens door het gebruik van beste stieren - bij voorkeur afstammend van moeders met hoog vet - bij de kunstmatige inseminatie gaat het vetgehalte regelmatig en vrij snel omhoog. Bij Friesland vergeleken, dat in dit opzicht bovenaan staat, is er in de meeste provincies echter nog een belangrijke achterstand.

Niet overal

Nu moet men echter niet menen, dat overal ter wereld het vetgehalte van de melk stijgt. In Engeland bijvoorbeeld gaat het al sinds jaren achteruit, zodat thans het gemiddelde 0,2 pct. lager ligt dan een dertigtal jaren geleden. In verschillende gevallen ontstaan daardoor moeilijkheden, omdat vooral in het voorjaar de door de boeren geleverde melk niet kan voldoen aan de minimumeisen voor vet en droge stof.

In Noord-Italië, in het gebied van de Povlakte, valt eveneens een langzame daling van het vetgehalte der melk te constateren. Om deze nader vast te stellen, zijn bij een onderzoek gedurende twintig jaar monsters genomen, waarbij bleek, dat het gemiddelde was gedaald van 3,58 pct. in 1931-1935 tot 3,43 pct. in 1946-1951. Deze uitkomsten worden bevestigd door de ervaringen van tal van Italiaanse zuivelfabrieken en melkinrichtingen. Trouwens, ook in Frankrijk valt een vermindering van het vetgehalte op te merken, naar Leroy meedeelde op het jongste *Internationale Zuivelcongres* (Den Haag, Juni 1953).

Oorzaak tegenstelling

Wij zien dus het merkwaardige verschijnsel, dat in Denemarken en Nederland het vetpercentage der melk regelmatig en zelfs vrij snel stijgt, terwijl het in sommige andere landen daalt.

Overigens is de verklaring van deze feiten niet moeilijk. Waar de melk naar vetgehalte wordt uitbetaald, zoals in ons land en in Denemarken; brengt het eigenbelang der boeren mede, dat hiermee bij de fokkerij rekening wordt gehouden. En aangezien het vetgehalte vooral van erfelijke factoren afhangt, blijkt het door melkcontrôle en doelbewust fokken heel goed mogelijk in de loop van enkele generaties melkkoeien te verkrijgen, die heel wat vettere melk geven dan die uit de tijd van onze grootouders.

Wel hoge productie

Maar waarom doen de Engelse boeren bijvoorbeeld dit ook niet? Wel, eenvoudig omdat daar niet naar vetgehalte wordt uitbetaald en het al voldoende is, als de melk aan minimumeisen voldoet. Zo komt het, dat de Engelse veehouders vooral letten op hoge productie, maar weinig interesse hebben voor hoog vet en evenmin voor de melkcontrôle.

In Italië wordt blijkbaar hieraan ook weinig aandacht besteed. Carbone, die over de samenstelling van de melk in Noord-Italië aan het ZIII^e int. Zuivelcongres rapport uitbracht (Handelingen, deel III, blz. 1377-79), klaagt er tenminste over, dat vele fokkers hoegenaamd geen aandacht besteden aan de kwaliteit der productie. Er wordt zelfs gefokt met stieren - nog wel afkomstig van fokstations - waarvan het gehalte der melk der moeders niet eens gecontroleerd is. En dan, is het te begrijpen, dat het vetgehalte der melk langzamerhand in deze streek achteruit gaat, want veel melk en hoog vet gaan vaak niet samen. Het kan wel, maar de kans op het tegendeel is toch groter.

Waarschuwing

Al mag er voldoening zijn, dat in ons land bij de veefokkerij een betere weg is ingeslagen dan in Engeland en Italië, dat de belangstelling voor de melkcontrôle - het middel om de productie met zekerheid vast te stellen - steeds toeneemt en het vetgehalte voortdurend stijgt, toch mag een waarschuwend woord niet ontbreken.

In de eerste plaats al, omdat ondanks de steeds toenemende belangstelling onder de boeren voor de rundveefokkerij nagenoeg geen vooruitgang valt te constateren in de *hoeveelheid* melk per koe. Het vetgehalte gaat wel vooruit, maar het aantal kilo's melk, dat onze koeien geven, neemt niettegenstaande de voortdurende selectie niet noemenswaard toe, maar is nog ongeveer gelijk aan dat van een vijf en twintig jaar geleden. Dat stelt eigenlijk wat teleur bij zoveel en zulk een langdurig fokkerswerk. Men zou zo graag willen, dat hoog vet en veel melk samen gingen, maar in de praktijk valt dat niet mee. Statistisch zijn er zelfs aanwijzingen, dat over het algemeen bij het stijgen van het vetpercentage de hoeveelheid melk per koe iets afneemt. Dat is dus een tegenwerkende factor bij het streven de melkrijkheid van ons vee op te voeren.

Een tweede factor ligt o.i. in de wijze van uitbetaling van de melk. Omdat deze in ons land geheel of grotendeels naar het vetpercentage geschiedt, zullen de boeren daarmee bij de fokkerij ten zeerste rekening houden. Vandaan dat zo gauw wordt gezegd, die koe heeft zoveel kilo's vet (of boter) gegeven. Het is net, alsof het alleen om het vet gaat, alsof dat het enige bestanddeel is, waaraan de melk haar waarde ontleent. En dat is na beslist niet juist. Melk bevat nog heel wat meer, dat voor de voeding van grote betekenis is. Wij noemen de eiwitten, de melksuiker en de melkzouten, allemaal elementen van groot belang voor de voeding van mens en dier.

Gerber: snel en betrouwbaar

Het is eigenlijk wel jammer, dat hiermede bij de waardebepaling van de melk geen rekening wordt gehouden. Dat dit niet gebeurt, is niet, omdat men in de zuivelindustrie hieraan geen waarde hecht. Integendeel, maar er bestaan nog geen geschikte methoden om in het fabrieks-laboratorium snel en betrouwbaar het gehalte aan eiwit of dat aan vetvrije droge stof te betalen.¹

1 In 1957 start de Friese Zuivelbond met een 'eenvoudige' meetmethode van eiwitbepaling. (LC. 1957-02-15) Kort na dit bericht, in LC 26-02-1957 begint de zuivelfabriek te Scharnegoutum (Fr.) met naast vetgehalte en hoeveelheid ook te gaan uitbetalen naar eiwitgehalte, het was de eerste. Het gaat daarna snel, (LC. 16-03-

En aangezien men die in de methode van Gerber voor het vet wel heeft, beperkt men er zich aan de zuivelfabrieken toe om dit te bepalen.

Maar geheel juist is het niet. Temeer niet, omdat met het stijgen van het vetgehalte het gehalte aan andere melkbestanddelen niet evenredig toeneemt. En aangezien voor een zuivelfabriek, die niet enkel boter maakt en de ondermelk naar de boerderij terugstuurt, maar die ook kaas of andere producten bereidt, wat in Friesland algemeen het geval is en dit in andere streken van ons land meer en meer wordt, is het te begrijpen, dat voor de zuivel de waarde van de melk niet enkel van het vetpercentage afhangt.

Zowel de industrie zelve als de zuivelwetenschap zijn er dan van overtuigd, dat het gewenst is om tot een ander systeem te komen ter bepaling van de waarde en de prijs van de melk. Dit zal ook zeker gebeuren, zodra men over een voor de practijk geschikte methode beschikt.

Het ligt voor de hand, dat daarmede de veefokkers voor nieuwe problemen zouden worden gesteld. Want dan zou men bij de melklijsten ook daarnaar moeten kijken en niet enkel naar de kilo's melk en het vetpercentage. Overigens, bij de huidige betalingswijze zullen de vee-fokkers toch goed doen niet te veel naar het vet, maar vooral naar de kilo's, dus naar de hoeveelheid melk te kijken. Want het is juist de melkrijkdom, die in het buitenland de roem van ons vee uitmaakt, terwijl deze, door het fokken op hoog vet, in het gedrang dreigt te komen.

Leeuwarder Courant, 1954-02-23

Acht landen bespreken landhouwoverschotten

De voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties (F.A.O.) deelt mede, dat deskundigen uit acht landen vandaag in Washington bijeen zullen komen ter bespreking van het vraagstuk der landbouwproductenoverschotten in sommige landen. Gedelegeerden uit Argentinië, Engeland, Egypte, Frankrijk, India, Nederland, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten zullen de bijeenkomst bijwonen, welke naar verwacht wordt twee à drie weken zal duren. Volgens een door het secretariaat van de organisatie samengesteld rapport zijn de voorraden tarwe, plantaardige olie en boter in het afgelopen jaar bijna verdubbeld en die van taptemelkpoeder zijn tot het drievoudige gestegen. De voorraden rijst, kaas en katoen zijn eveneens aanzienlijk gestegen. Het grootste deel van de overschotten bevindt zich in de Verenigde Staten, doch het probleem doet zich volgens de F.A.O. vrijwel algemeen voor.

1957) zijn het al 41 fabrieken – van de 72 – die *eiwituitbetalen*.

Oprichting *Landbouwschap*²

Sedert kort – 24 April 1954 - is het *Landbouwschap* in werking getreden. Daarmee is het organisatieleven van de land- en tuinbouw in Nederland in een nieuwe toestand gekomen. Want door dit *Landbouwschap*, door deze publiekrechtelijke organisatie hebben de boeren, tuinders en arbeiders, het recht en de bevoegdheid gekregen om zelf een aantal zaken te regelen. Het gaat daarbij dan over zaken, die voor het land- en tuinbouwbedrijf van belang zijn maar die vroeger uitsluitend door de regering beslist konden worden.

Een aantal mensen in de land- en tuinbouw vindt dit *Landbouwschap* maar een vreemde instelling. Het is iets onbekends voor hen; zij hebben er wel eens van gehoord, maar het is voor hen toch min of meer uit de lucht komen vallen.

Twintig jaar terug

Niets is minder waar. Het *Landbouwschap* is niet uit de lucht komen vallen; zij heeft een lange voorgeschiedenis.

Eerst had men de min of meer toevallige besprekingen tussen de boerenbonden over gemeenschappelijke vraagstukken; daarna kreeg men een geregeld overleg tussen de drie boerenbonden, de drie C.L.O.'s; tegelijkertijd hadden ook de landarbeidersbonden onderling hun besprekingen over hun belangen; de volgende halte op de weg der ontwikkeling was het overleg tussen werkgevers en werknemers, eerst van tijd tot tijd als men er behoefte aan had en vooral over lonen en arbeidsvoorwaarden; later werd dit overleg op vaste tijden gevoerd en had het ook betrekking op crisismaatregelen en andere economische vraagstukken; dit overleg tussen boeren, tuinders en arbeiders maakte het nodig een Centraal Secretariaat in te stellen; na de oorlog werd dit Centraal Secretariaat uitgebreid en kwam de *Stichting voor de Landbouw* tot stand.

Deze ontwikkeling van de samenwerking werd sterk bevorderd door het verlangen van de land- en tuinbouw om zelf verantwoording te dragen voor de maatregelen, die nodig zouden zijn voor deze bedrijfstak.

Twee dingen zijn dan zeker noodzakelijk en wel: overeenstemming in eigen kring, en een zeker gezag om de beslissingen te kunnen uitvaardigen en uitvoeren. Daarvandaan het blijvend onderling overleg en het streven naar de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (de P.B.O.), die de naam Landbouwschap zou dragen.

Het was de *Stichting voor de Landbouw* die in 1951 haar ontwerp indiende bij de S.E.R. voor het land. De land- en tuinbouw was de eerste, die met een eigen ontwerp kwam. Het is daarom begrijpelijk, dat het nogal enige tijd heeft geduurd voor de behandeling in de S.E.R. achter de rug was.

Het Landbouwschap

Maar eindelijk kwam dan toch de bekroning van het werk der organisaties en der *Stichting voor de Landbouw*. Op 23 Februari 1954 verscheen het besluit tot instelling van een bedrijf-

2 Meer over het *landbouwschap* in MAP Boerenpartij / Koekoek

schap voor de landbouw, welk bedrijfsschap de naam *Landbouwschap* draagt. Het trad in werking op 24 April.

In Mei 1954 is het Landbouwschap met zijn werkzaamheden aangevangen. Het doel van dit *Landbouwschap* is het bevorderen van de bedrijfsuitoefening in de land- en tuinbouw, om daardoor het algemeen belang van het Nederlandse volk te dienen.

Daarnaast heeft het als tweede taak het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de bedrijven en van de personen, die op deze bedrijven werkzaam zijn. Het spreekt vanzelf, dat het werk van het *Landbouwschap* niet in strijd mag komen met het algemeen belang van het gehele Nederlandse volk. Om botsingen tussen dat algemeen belang en het belang van de land- en tuinbouw te voorkomen, bepaalt de wet dan ook, dat de overheid het recht heeft, toezicht te houden op de werkzaamheden van het *Landbouwschap*.

Het werkterrein van het *Landbouwschap* is nogal uitgebreid. Het heeft regelende bevoegdheden op technisch, economisch en sociaal terrein en zal daarnaast natuurlijk als adviesorgaan blijven optreden.

Voor het voeren van een goede huishouding zijn eigen inkomsten nodig. Ook in dit opzicht heeft het *Landbouwschap* een aantal bevoegdheden gekregen, welke nodig zijn om de werkzaamheden goed te doen verlopen.

Het feit, dat het *Landbouwschap* een orgaan is van de bedrijfsgenoten zelf, benevens het feit, dat de organisaties de bestuursleden aanwijzen en een voortdurend toezicht kunnen uitoefenen, zijn er waarborg voor, dat het *Landbouwschap* zijn gelden zuinig zal beheren.

De lange weg

De eerste mijlpaal op de lange weg naar volledige en gelijkberechtigde samenwerking van boeren, tuinders en landarbeiders is geweest het instellen van het Centraal Secretariaat voor Land- en Tuinbouw in 1941, de tweede mijlpaal de oprichting van de *Stichting voor de Landbouw* in 1945: de derde mijlpaal is de instelling van het Landbouwschap in Febr. van dit jaar.

Hiermede hebben de land- en tuinbouw in Nederland een ideaal bereikt, waar zij lang naar gestreefd hebben; het bouwen van een orgaan, waardoor zij met hun gezag de nodige regelingen voor deze bedrijfstak kunnen treffen en uitvoeren, met het doel de land- en tuinbouw in het Nederlandse volksgeheel zijn rechtmatige plaats te geven.

De land- en tuinbouw mogen er trots op gaan, dat zij de eerste van het Nederlandse volk geweest zijn, die gebruik maken van de mogelijkheid om een P.B.O. In het leven te roepen. Dit wekt temeer bewondering als men goed beseft in welk een korte tijd deze lange weg is afgelegd; en als men weet hoe de land- en tuinbouw er twintig jaar geleden in het diepst van de landbouwcrisis voorstonden, toen vele boeren en tuinders niet of nauwelijks het bedrijf staande konden houden.

Vraagstuk met haken en ogen

Vetgehalte drinkmelk is kwestie van overleg

Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat over het percentage vet, dat in de drinkmelk van Nederland zit en zitten zal, nog veel overleg zal moeten worden gepleegd.

Bij deze kwestie zijn verschillende belangengroepen betrokken. Allereerst wel de veehouders, die hun dagelijkse hoeveelheid verse melk zo voordelig mogelijk van de hand wensen te doen. Indien men daarbij in aanmerking neemt, dat in ons land jaarlijks twee milliárd liter melk wordt opgedronken, dan is het duidelijk, dat het de boeren en daarmee de *Stichting voor de Landbouw* niet onverschillig kan laten, welk percentage vet in de drinkmelk zit. Ieder half of heel percent vet meer in de drinkmelk betekent verkoop van dit melkvet, mits door een eventuele prijsverhoging de verkoop van drinkmelk niet terugloopt.

Diverse groepen belanghebbenden

Dit is nu een kwestie, die nog buiten het vraagstuk van voedingswaarde en smaak van vettere drinkmelk, bijzonder moeilijk te bekijken is. Op grond van het tegenwoordige stelsel van beheerste lonen en prijzen zou men de conclusie kunnen trekken, dat verhoging van het vetpercentage en dus van prijs een vermindering van verkoop, dus van verbruik van drinkmelk, ten gevolge zou kunnen hebben.

Dit zou betekenen, dat de voorziening van belangrijke eiwitten en mineralen in het gedrang zou komen, terwijl deze door sommige deskundigen toch al aan de lage kant wordt geacht. Beziét men verder het streven om ons volk door verruiming van inkomens en belastingverlagingen een grotere koopkracht te geven, dan kan men zich voorstellen, dat bij het thans al meerdere malen gesignaleerde gebrek aan voldoende koopkracht, verantwoordelijke figuren huiverig zijn om de prijs van drinkmelk door een hoger vetpercentage op te voeren en daarmee wellicht het verbruik van drinkmelk te benadelen.

Tweede groep

De melkverwerkende industrie is een andere belangengroep, die zeer geporteerd is voor verhoging van 't vetpercentage in de drinkmelk om af te komen van de grote overschotten melkvet, die veelal in de vorm van roomboter aan de markt komen. Deze moeilijk verkoopbare voorraden boter drukken de algemene boterprijs, ook bij de uitvoer, waardoor verliezen worden geleden.

Het feit, dat de Nederlandse drinkmelk, behalve in Zeeland, slechts 2,5 percent vet bevat, terwijl verse melk gemiddeld 3,7 percent bevat, brengt onderhandelaars bij besprekingen over verkopen van boter naar het buitenland vaak in een moeilijke positie, omdat men onze boterfabricage als „geforceerd” beschouwt.

De „uitwijkmogelijkheid” om het overblijvende melkvet, dat in de vorm van boter niet rendabel is, in geconserveerde vorm of als vette melkpoeder van de hand te doen, is volgens industrie- en handelskringen niet voldoende. De opheffing van het mengverbod van margarine met boter, waardoor het is toegestaan om in voor uitvoer bestemde margarine tien percent roomboter te mengen, is bij de zuivel industrie niet in goede aarde gevallen. Men is van oordeel, dat de goede naam van de Nederlandse roomboter elders schaadt.

Ingewikkeld

Nu bestaat door een ingewikkeld stelsel van compensaties en heffingen wel de mogelijkheid om verliezen op het ene product met inkomsten op het andere product te dekken. Nu echter het boter-overschot naar veler mening onrustbarend wordt, acht men deze dekkingen niet voldoende.

Een groot deel van de zuivelindustrie, in het bijzonder de coöperatieve, acht verhoging van het percentage vet in de drinkmelk tot drie percent afdoende om het kwijt te raken. Het ministerie van landbouw acht de prijsverhoging van drinkmelk, die hiermee gepaard zou gaan, niet te verantwoorden op grond van het huidige loonpeil en verhoging van het vetpercentage niet noodzakelijk voor de volksvoeding.

Sommiger gedachten gaan uit naar het handhaven van het vetpercentage van 2,5 percent, waarnaast volvette melk in de handel zou mogen worden gebracht. Dit zou tot gevolg hebben, dat de boeren, die thans de plicht tot het leveren van melk aan de drinkmelkbedrijven of de andere zuivelfabrieken hebben, dan zelf ook volvette melk aan particulieren zouden mogen leveren. De industrie vreest, dat een chaos daarvan het gevolg zou zijn, ook al omdat de boeren, die dan rechtstreeks aan particulieren zouden leveren, hun volvette melk zonder de volle winstmarges van consumptiemelkbedrijven en slijters zouden kunnen afzetten. Hetgeen voor de groep van consumptiemelkfabrieken en slijters wel eens uiterst nadelig zou kunnen zijn. Hoe uit deze uiterst ingewikkelde zaak met tegengestelde belangen en oplossing moet worden geconstrueerd is een vraag, die waarschijnlijk alleen na veelvuldig overleg zal kunnen worden beantwoord. Of het moest zijn, dat van de kant van de overheid een eenzijdig besluit zal worden genomen. Hetgeen door boeren en bedrijfsleven voorshands niet wordt verwacht. (ANP)

De Bommelerwaard, 1954-11-12

Productie verse boter ook 's winters mogelijk

In de toekomst zal het waarschijnlijk mogelijk zijn om, ondanks het grote verschil in melkproductie in zomer en winterhalfjaar, het gehele jaar door regelmatig vrijwel gelijke hoeveelheden verse boter te produceren.

Uit proeven van het *Nederlands Instituut voor Zuivelonderzoek* (NIZO), die bij een twaalfstal zuivelfabrieken in verschillende delen van het land genomen zijn, is n.l. gebleken dat het mogelijk is uit bevroren room, die in koelhuizen opgeslagen geweest is, zelfs na zes of zeven maanden, nog boter te bereiden, die in kwaliteit en smaak practisch gelijk is aan de verse winterboter.

Voor de boterexport is dat van grote betekenis. Tot nu toe moest men in de zomer de overproductie van boter in koelhuizen opslaan, om die in de winter als de productie van verse boter onvoldoende was, als koelhuisboter te verkopen.

Verskillende vaste afnemers (o.a. België) wensen echter géén koelhuisboter te ontvangen. Maar aan de vraag naar verse boter kunnen wij in de winter werkelijk niet voldoen.

Meer vitamine

De uit bevroren room bereide boter heeft het voordeel boven de winterboter van een betere smeerbaarheid en een hoger gehalte aan vitamine A. meldt het Officieel Orgaan van de Koninklijke Nederlandse Zuivelbond.

Vooruitlopende op het gunstige officiële rapport over deze wijze van boterbereiding heeft het Bedrijfschap voor Zuivel reeds deze zomer de mogelijkheid opengesteld voor de fabrieken om room in te vriezen.

Indien men echter op grote schaal boter uit bevroren room wil gaan bereiden, is voorwaarde, dat binnen een redelijke afstand van de zuivelfabriek een koelhuis aanwezig is.

Verminderen van de noodzaak om in de zomer boter in het koelhuis op te slaan is echter een zo belangrijk doel, dat uitbreiding van het aantal koelhuizen in streken waar onvoldoende van deze instellingen zijn, te rechtvaardigen zou zijn.

Alleen als dat gebeurt zal het in de toekomst mogelijk worden de productie van verse boter over het gehele jaar uit te smeren.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1954-12-04

***Zuivelfonds-V* strooit met surprises**

Het bestuur van het *bedrijfschap zuivel* heeft besloten in deze Sinterklaastijd een bedrag uit het *Zuivelfonds-V* van ongeveer 37.5 miljoen gulden terug te betalen. De gelukkigen zijn die, aan wie in het melkjaar November 1953/'54 de heffing van het zuivelfonds werd opgelegd. De eerste categorie dezer met deze surprise bedachten betreft twintig cent per percent vet per 100 kilogram over door zuivelfabrieken en standaardisatiebedrijven van veehouders ontvangen melk of room.

Op door boerenkaas-producenten bereide kaas wordt f 6.60 per 100 kg terug betaald. Tenslotte zal over iedere honderd liter volle melk, welke door melkveehouders rechtstreeks of via slijters in consumptie gebracht werd, drie kwartjes worden teruggestort.

Zierikzeesche Nieuwsbode, 1954-12-30

Nieuwe garantieprijs voor de melk vastgesteld op 22 ct.³

De minister van *Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening* heeft besloten, voor het melk-prijsjaar November 1954-November 1955 één algemene garantieprijs voor de door de veehouders afgeleverde melk vast te stellen van 22 cent per kilogram melk en vetgehalte van 3,7 procent. Daarnaast zal voor nog nader aan te wijzen gebieden - men denkt aan de zandgronden - een toeslag op deze prijs worden verleend van 1,7 cent per kilogram. Deze toeslag zal alleen dan worden uitgekeerd, indien en voorzover de landelijk gemiddelde opbrengst over de gehele periode lager is dan 23,7 cent per kilogram. De zogenaamde verrekenprijs voor de afgeleverde consumptiemelk zal in het nieuwe melkprijsjaar 25 cent per kilogram bedragen. De regering zal binnenkort bepalen tot welke gevolgen de verhoging van de kostprijs van de melk voor de melkprijs voor de consument zal leiden.

3 In de ZZNB van 23-12-'54 staat een uitvoerig artikel waarin de landbouworganisaties hun ongerustheid uitspreken over het feit dat er nog geen nieuwe richtprijs is. Het voorgaande jaar 1954-'54 was voor het eerst na de oorlog, de richtprijs niet gehaald, wat betekende dat vanuit het LEF z'n 10 mln. Gulden moest worden bijgepast.